

Ingyenfűzet: „Milyen takarmányozással fokozható a tyukok tojáshozama?”

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falú” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294-52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463-00.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Műfűzetései díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bédlés gasz-
dasági előadások” című fűzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 36. szám.

Vasárnap, szeptember 4.

A szövetkezeti mozgalom megoldásra váró feladatai.

Jelentettük, hogy a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* a közelmúltban: *Mi az igazság a szövetkezet-ellenes támadásokban?* címmel egy negyvenoldalas fűzetet adott ki, amelyben szembeszáll a szövetkezetek elleni vádaskodásokkal és felsorakoztatja a kétségbevonhatatlan tényeket. A fűzet egyik figyelemreméltó fejezetét az alábbiakban megismertetjük olvasóinkkal:

Bár a szokatlanul súlyos pénzügyi válság káros kihatásait a szövetkezetek is erősen érzik, a tárgyilagos szemlélőnek meg kell állapítania, hogy a magyar szövetkezeti hálózat hallatlan anyagi erőfeszítéssel és erkölcsi munkakifejtéssel nemcsak gazdasági tevékenységének folytonosságát igyekszik fenntartani, teljesítőképességét fokozni és üzleti szervezetét fejleszteni, hanem életrevaló kezdemé-

A Niobe, az elsüllyedt német vitorlás iskolahajó,

melyet kimentek a tengerből és egy kikötőbe vontattak. A hatvanhárom tengerészkadét holttestét közös sírba temették.

nyezésekkel próbál bekapcsolódni a változott idők gazdasági eseményeinek a sodrába. Hatékony munkát fejt ki a szövetségi gondolat ébrentartására és népszerűsítésére s gondos körültekintéssel vesz szemügyre minden kérdést, amelynek gyakorlati megvalósítása a magyar szövetségi mozgalom fejlődésének és ezzel a széles néprétegek boldogulásának az ügyét előbbrevihetné.

Ennek a fejlődésnek és boldogulásnak azonban bizonyos előfeltételei vannak: azoknak a feladatoknak a megoldása, amelyek részint a kormányzatra, részint a szövetségi társadalomra várnak, hogy szövetségi életünk egészséges irányban való fejlődése biztosítható legyen. E feladatokat és a magyar szövetségi mozgalom legidősebb problémáit röviden az alábbiakban foglalhatjuk össze:

1. *Legsürgősebb a szövetségi hitellellátás kérdésének intézményes rendezése* és a szövetségek központi hitellellátó szervezetének a megteremtése, az Országos Központi Hitelszövetkezet megfelelő kiépítése és anyagi megerősítése után.

2. Az eddiginél szélesebb keretek között kell a gyakorlati megvalósítás stádiumába segíteni a termelőszövetségi gondolatot és minden erővel előmozdítani a mezőgazdasági termelésnek és értékesítésnek szövetségi alapon való megszervezését.

3. *Gazdasági okokból szorosabb üzleti együttműködés szükséges a nagy fogyasztási szövetkezetek között, hogy ezáltal versenyképességük és szövetségi átütő erejük fokozható legyen.* Ennek a megteremtését megfelelő anyagi alátámasztással kell lehetővé tenni.

4. *Szükséges a szövetségi oktatás és továbbképzés tervszerű megvalósítása* és a szövetségi ismeretek beállítása a népiskolák, alsó és felsőbb gazdasági iskolák, papnöveldék, tanítóképzőintézetek, jegyzői tanfolyamok tananyagába.

5. A szövetségi statisztika alapjainak rendszeres megteremtése és kiépítése.

6. *Küzdelem az álszövetkezetek ellen* és megfelelő kormányhatósági intézkedések abban az irányban, hogy a szövetségi formában megalakuló, de a szövetségi céljától és lényegétől távol álló vállalatok a szövetségi eszmét ne járathassák le.

7. *Védelem a szövetkezetek pénzén is fenntartott kereskedelmi és iparkamarák szövetkezetellenes állásfoglalásai és agitációja ellen!*

8. A szövetségetellenes közhangulat ébrentartására irányuló, tervszerű agitáció megfelelő ellensúlyozása a magyar közélet egész vonalán: sajtóban, parlamentben, a gazdasági és társadalmi életben egyaránt. Az ezzel kapcsolatos teendők: a szövetségi szellem elmélyítése, megfelelő szövetségi közszellem teremtése az országban, a szövetségi propagandának hatékony, céltudatos és programmszerű folytatása, valamint a szövetségi sajtónak és irodalomnak az eddiginél nagyobb mérvű felkarolása.

9. *A földmunkásszövetségi mozgalom erőteljesebb kifejlesztése* és megfelelő törvényes rendelkezések útján előmozdítása annak, hogy a földmunkásszövetkezetek a kapitalista magánvállalkozással egyenlő feltételek mellett vehessék fel a versenyt.

10. *A kisemberek földhözjuttatására legalkalmasabb eszköznek bizonyult földbérlet-szövetkezetek szélesebbkörű kiépítése* s a vonatkozó jogszabályoknak olyirányú reformja, amely e vállalati forma erőteljesebb kifejlesztését és munkájának hatékonyabb érvényesülését teszi lehetővé.

11. *Az iparnovellának oly irányú módosítása, hogy a fogyasztási szövetkezetek iparüzési tevékenysége, amely a termelési és elosztási költségek csökkentésével a fogyasztópiac érdekeit szolgálja, lehetővé váljék.*

12. *A kisipari hitelszövetségi mozgalom előmozdítása* az ipari szövetkezetek központi intézménye tökérejtésének a megerősítése után. A közszállítási szabályzatnak

az ipari szövetkezetek közérdekű céljait szem előtt tartó megváltoztatása. Az ingó jelzálogtörvény megvalósítása.

13. *A részvényjog törvényalkotás formájában olyaténképpen valósítandó meg, hogy a szövetségi jog a részvényjogtól elkülönítetten, teljesen önálló és egységes szabályozást nyerjen.*

14. A kormány vegye revízió alá a köztisztviselők melléjárandóságáról kiadott rendeletét és tegye lehetővé, hogy a közszolgálati alkalmazottak, a falu hivatott vezetői továbbra is minden megszorító korlátozás nélkül közreműködhesse az altruista szövetkezetek munkájában és vezetésében.

15. *A kormány vonja be erőteljesebben a szövetkezetek hatalmas és jól kiépített hálózatát a maga gazdasági programjának, különösen pedig agrárpolitikai célkitűzéseinek keresztülvételébe, értékesítse a szövetkezetekben rejlő üzleti szervezethez és nagy erkölcsi erőt a magyar mezőgazdaság talpraállítására és tegye lehetővé a szövetkezeteknek, hogy fontos gazdasági és szociális feladataikat eredményesen teljesíthessék.*

Ezeknek a röviden vázolt feladatoknak, illetve programpontoknak részben a kormányzatra, részben magára a szövetségi társadalomra, illetve együttesen mindkettőre váró megvalósításához kéri a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége a magyar parlament szövetségi érzelmi tagjainak s a magyar gazdasági és társadalmi élet objektíven gondolkodó és szociálisan érző tényezőinek megértő és jóindulatu támogatását. A mai rettenetes gazdasági válság száz százalékkal igazolta, hogy a szövetségi gondolat a jövő gondolata s csak annak a gazdasági politikának van létjogosultsága, amely a dolgozó kisemberek millióinak érdekeit tartja szem előtt. A szövetségi mozgalom világszerte hatalmas léptekkel halad előre és a gazdasági fejlődés irányvonalát mindenütt a szövetségi mozgalomba torkollik. E gazdasági világlajosság kisugárzása alól a magyar közigazgatási élet sem tudja majd kivonni magát. Az a szövetségi mozgalom, amely az úszóra letörését célozza, bármily formában jelentkeznek is az, amely a fogyasztás igényeire és mértékéhez alkalmazkodó termelési rend megteremtését segíti elő, amely a jövedelemeloszlás szélsőséges arányait és igazságtalanságait békes gazdasági eszközökkel kívánja korrigálni s amely a kisemberek gazdasági megerősítése és életszínvonalának emelése után a szociális viszonyok javítására törekszik, a mainál fokozottabb megbecsülésre és bátrabb támogatásra tarthat számot a politikai és gazdasági élet irányadó körei részéről.

Ausztriával újabb hathetes ideiglenes kereskedelmi szerződést kötöttünk.

Az osztrák és a magyar delegátusok között az új kereskedelmi szerződésről folytatott tárgyalások során meg egyezés jött létre új provizóriumról, amely ezuttal aug. hó 22-től számítva hat hétig lesz érvényes. Az árucserére vonatkozó új egyezmény az árucikkek mennyiségét és számát tekintve, az első provizóriumban létrejött megállapodásoknak többszörösét jelenti.

Az Ausztriából Magyarországra irányuló kivitel tekintetében megállapított behozatali kontingensek a következő árukra vonatkoznak: fa, cellulóza, papír, papíráruk, textilárúk, bőrárúk, kaucsukárúk, elektromos ipari cikkek, vegyszerek, üveg, gépek és járművek s több más cikk.

A Magyarországból Ausztriába irányuló kivitel tekintetében kontingenseket állapítottak meg a következő cikkekre: liszt, gyümölcs, szőlő, zöldség, szárnyas, tojás, vágóállat, sertés, borjú, vágóelő, hal, számai, bor, must, több különleges magyar ipari termék és más cikkek.

A végleges szerződésre vonatkozó tárgyalások tovább folytatódnak.

Károlyi Gyula gróf egy esztendeje miniszterelnök.

Az évforduló napján nagyjelentőségű nyilatkozatot tett a miniszterelnök.

Augusztus hó 23-án mult egy esztendeje, hogy Károlyi Gyula gróf miniszterelnök átvette a kormányelnöki teendőket és azóta intézi fáradhatatlanul az ország ügyeit. Az évforduló napján a miniszterelnök fogadta a Budapesti Hírlap munkatársát és nyilatkozatot tett előtte. Károlyi Gyula gróf nyilatkozatából az alábbi részleteket közöljük:

— A mi kormányzatunknak — mondotta a miniszterelnök — tulajdonképpen kimagasló eseményei nem lehetnek, mert hiszen ez alatt a sulyos év alatt nem is történhettek ilyenek. Azt, amire vállalkoztunk, sikerült elérnünk és őszintén megvallom, nagyobb sikerrel végeztük munkánkat, mint ahogy várni lehetett volna. Megállapíthatom, hogy a gazdasági és pénzügyi összeomlást sikerült, igaz, hogy nagy áldozatokkal és megfeszített munkával, elkerülnünk és átusztuk a világkriszisek leg-súlyosabb részét. Most már igen sok jel arra mutat, hogy a helyzet javulás után van.

— A legnagyobb botorság volna azonban azt gondolni, hogy egyik napról a másikra egyszerre paradicsomi állapotok lesznek. Nem lesz ez sem itt, sem másutt, de lassan javulni fog a helyzet. Kétségtelen, hogy javulni fog, amint a bizalom egy kissé helyreáll és most már lehet azt mondani, hogy nyugaton bizalmi hullám lépett fel, amelynek gyűrűzése ide is elhat és itt is érezhető az üdvös hatása bizonyos mértékben ennek a bizalmi hullámnak.

— Hogy a most következő konferenciák valami kézzelfogható előnyvel járnának, ezt bajos volna állítani. Tulságos optimizmus volna, ha ezt hívnénk. Van azonban ezeknek a konferenciáknak egy igen nagy jelentősége és ez: a gazdasági bajok felismerésének lehetősége. Ide beleérttem a békerevizio kérdését is, mert ennek a szükségességét sem tagadják már, sőt legtöbb helyen belátják, hogy tettekre van szükség, ami, természetesen, a felismerés következménye. A kérdések tehát nagyon szépen előrehaladnak és nemzetközileg a mi helyzetünket és jövőnket határozott optimizmussal tudom nézni.

— Nekünk bizalommal továbbra is ki kell tartani és nagyon vigyáznunk kell arra, nehogy káoszba kerüljünk, amely pénzügyi és gazdasági szempontból visszavet bennünket annyira, hogy nem lehet tudni, megmaradhatnánk-e?

— A belpolitika terén talán a legfontosabb kérdés a választójogi reform. Ezt nemcsak az ellenzéki oldalról sürgetik, de az Egységspárt egy igen tekintélyes része

is határozati javaslatba foglalta. Én a magam részéről nem tartanám kívánatosnak, hogy ez a kérdés tulságosan hosszú ideig maradjon megoldatlanul. Olyan kérdés ez, akárhogy gondolkozunk is, amelyen tul kell esni és amelyet meg kell oldani. Most behatóan tanulmányozzuk ezt a kérdést és a nyilvánosság elé sem kerülhet az ügy addig, amíg a kormány álláspontja a megoldásra vonatkozóan véglegesen ki nem alakult.

— Tárgyalásaink folynak több állammal. Ausztriával, azt hiszem, rendbe fogunk jönni, Csehszlovákiával pedig ez a kompenzációs megállapodás, amely bár csak néhány hónapra szól és egyelőre kis keretekben mozog mindenesetre megtörte a jeget. Más államokkal, így Olaszországgal, Svájjal, Franciaországgal, még Németországgal is szerződéseink vannak. Terményeink kivitelének nagyrészt nincs akadálya, de az állatkivitel, a szarvasmarha-export az, amelynél a legtöbb nehézséggel találkozunk. Az állatkivitel számára a multban igen nagy felvevőpiacunk volt Svájc. Nézzük, mi most ott a helyzet. A nemzetközi nagy hotelek legtöbbje zárva van. A világválság miatt a pénzes vendégek igen nagy része elmarad, úgy télen, mint nyáron. Mindenki tudja, hogy régente a legkitünőbb marhahusunk legjobb piaca München volt. Ott is úgy spórolnak most, annyira takarékoskodásra készítették őket az általános gazdasági válság, hogy nem is gondolnak arra, hogy megint a prima marhát vigyék be országukba.

— Kereskedelmi szerződésekkel nem lehet a fogyasztóképességet emelni, vagy megeremteni. Lépésről-lépésre fog abban a tempóban javulni az exportlehetőség, amilyen tempóban javul a fogyasztó- és vásárlóképesség.

— A mostani gazdasági helyzetben üres locsogásnak kell tekintenem azt, ha valaki évekre szóló, átfogó gazdasági programról beszél és ilyet akar sürgetni. Ma nincs és nem lehet más teendő, mint figyelemmel kísérni márhólnapra a helyzetet, tenni idejében azt, amire szükség van és amire a lehetőség fennáll.

— Programmunk fenntartani és a megrázkódtatóktól megóvni ezt az országot és biztosítani a gazdasági életnek minden olyan lehetőségét, ami egyáltalán adva van. Programmunk és feladatunk, megóvni az országot olyan elhamarkodott lépésektől, amelyek talán pillanatnyilag népszerűek, de a jövőre nézve az egész állami

A „Gyöngyös bokréta” szereplőinek vidám bucsuja.

Paulini Béla, a „Gyöngyös bokréta” kítűnő szervezője és rendezője, augusztus hó 21-én, vasárnap este vendégül látta Budapestben, a Balaton-kávéházban a szereplők egy részét. Balról: a szanyi legénykórus tagjai; jobbról: hortobágyi csikósok és mikkófalvi juhászok. Az asztalfőn Paulini Béla foglal helyet.

hiteletet teljesen tönkretennék. Utalok itt a külföldi tartozások kérdésére. Mi eddig nem tettünk egyetlen lépést se anélkül, hogy előre jól meg ne tárgyaltuk volna és meg ne értettük volna hitelezőinkkel a megtett intézkedések elkerülhetetlen szükségét. *Ez sikerült is nekünk és nagy eredménynek kell tartanunk, hogy minket ma, annak ellenére, hogy nem fizetünk, mert nem tudunk fizetni, tisztességes és jó adósoknak tekintenek.*

— Gazdasági és pénzügyi ténykedésünknek legfőbb törekvése, hogy a pengő értékét szilárdan megtartsuk, az inflációt, amely teljesen ellenkezik a mi felfogásunkkal, elkerüljük és épségben tartjuk azt az alapot, amelyen a gazdasági javulás felépülhet.

Gömbös Gyula a belső revízióról.

Szatmár-Ugoesa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék négy járásának 65 községe egyhangu határozattal *diszpolgárára* választotta meg Gömbös Gyula honvédelmi minisztert. A diszpolgári oklevelet augusztus hó 26-án, *Mátészalkán* vette át a miniszter a vármegyeházán ünnepélyes keretek között. *Streicher* Andor alispán tolmácsolta a vármegye községeinek szeretetét és ragaszkodását, majd átnyújtotta a honvédelmi miniszternek a diszpolgári okleveleket tartalmazó albumot. Utána *Néma Károly* kispazda a *mátészalkai, Gacsányi Gyula* kispazda a *fehérgyarmati, Szógi Mihály* kispazda a városnaményi, *Kun Jenő* kispazda a csengeri járás közönségének jókívánságait tolmácsolta. *Költsey Béla* földbírtokos a vármegye társadalmi egyesületeinek nevében mondott lelkes hangú üdvözlő beszédet. Percekig tartó taps után állott fel *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter, megköszönve az őt ért kitüntetést.

— Helyeslem és magam is azon vagyok, hogy kifelé a revízió gondolatát hangoztassuk, követeljük és a revíziót elérjük. Én azonban tisztában vagyok azzal, hogy nekünk *befelé is revízióra kell törekednünk.* Meg kell nézni önmagunkat. A magunk egyéni, a magunk társadalmi életét, közéletünket, politikai, gazdasági és kulturális életünket s meg kell látnunk azt, hogy ezen a téren is revízióra van szükség. Egy nemzet, amely nagy történelmi feladatok előtt áll — mert azok előtt állunk — amelynek nagy vágódásai vannak, *amnek meg kell állapítania mindazokat a fogyatékoságokat, amelyek bizonyos fokig hátráltatóan hatnak az előtte álló nagy feladatok végrehajtásában.*

— Az én revízióm a *belső harmóniát* jelenti, az értékek elismerését, az igazi magyar léleknek, a magyar történelemnek a felismerését. Ha tudjuk, hogy *mi a hivatásunk itt, a Duna medencéjében* s ha mindenki ebből a szempontból ítéli majd meg a maga kis életét, akár kicsiny házában lakik, akár hatalmas kastélyban, ha össze tudunk forrni egy erőteljeszővő, *akkor megnyitja a világtörténelem számunkra a kaput, akkor őseinkhez méltóan fogunk egy második ezredév virágos mezejére jutni.*

Szülni nem akaró hosszas éljenzés követte a honvédelmi miniszter szavait. Az ünnepséget diszebed követte.

Rothermere lordot négy évvel ezelőtt a trón elfoglalására kérték fel bizonyos magyar körök.

Rothermere lord „*Vissza a királysághoz*“ címen fel-tűnést keltő cikket írt a *Daily Mail* egyik legutóbbi szá-mába.

A lord kifejti, hogy mindenfelé erősödik a király-párti irányzat, így Németországban is. Németország és Európa érdekét szolgálja az, ha ismét helyreállana a né-met monarchia és *bizonyosra is veszi, hogy még az 1933. év vége előtt meg fog ez történni.* A továbbiakban így folytatja Rothermere lord:

— Más európai államokban is mélyen a nép szívében gyökerezik az a kívánság, hogy állítsák helyre a monarchista államformát. Erre vezethető vissza az az eddig nyilvánosságra nem hozott tény is, hogy *mintegy négy évvel ezelőtt ismételtelen felkértek befolyásos helyről, hogy jelöltessem magam Magyarország üresedésben lévő trónjára.* Az elhunyt Rákosi Jenő, aki akkoriban a ma-

gyar sajtó legbefolyásosabb írója volt, noha már elmult nyolevan éves, mégis megtette a hosszú utat Budapestről északskóciai palotáimig, hogy felszólítson engem, adjak kedvező választ erre az ajánlatra. Akkoriban éppugy, mint most, *igen szoros kapcsolatban álltam a magyar nemzettel.* Ezt a kapcsolatomat olyasvalami jellemezte, amelyet *bizalmasan a legmelegebb érzületnek nevezhetek.* Ennek a kölcsönös barátságának az eredete abban a kam-pányban rejlik, amelyet öt évvel ezelőtt folytattam és az idén nyáron megújítottam azzal a céllal, hogy *közis-mertté tegyem azt a kemény igazságtalanságot, amely Magyarországot a trianoni békeszerződés révén érte.* Az én érdeklődésem a magyar ügy iránt oly erős maradt és oly tartós, mint eddig is, mert *tudom, hogy ha Magyar-országunk segítünk, a világot segítjük abban, hogy vissza-terjjen a stabilitáshoz.*

Rothermere lord ezután megemlékezett arról a hatal-mas visszhangról, amelyet revíziós cikke Magyarországon keltettek és a magyar közönség megnyilatkozott hálájá-nak példátlanul gazdag jeleiről. Ebből a belső nemzeti ér-zésből eredt az a javaslat, — folytatta Rothermere lord — *hogy engem állítsanak fel jelöltként a még üresedés-ben lévő magyar trónra.* Az utolsó Habsburg, akit Buda-pestben megkoronáztak, *Károly király,* meghalt a szám-üzetésben. A szövetségzett hatalmak azt követelték a ma-gyar parlamenttől, hogy zárja ki deklarációval az öröklés sorrendjéből Károly családját és fiát, *Ottó királyi herce-get is, aki akkoriban még iskolába járt.* A kormány en-nek ellenére még most is ragaszkodik a monarchia min-den formájához. A legmagasabb rangot az államban *Horthy* tengernagy, kormányzó, ez a nagy magyar hazafi foglalja el, aki az elárvult korona nevében gyakorolja a hatalmat. Mélyen meg voltam hatva attól a megtszeltet-téstől, amelyben magyar barátaim részesítettek, amikor engem javasoltak Európa egyik legrégebb és legtörténel-mibb trónjára, de mégis úgy tetszett nekem, hogy *nem állana Magyarország érdekében, ha scját dinasztiaján és fajtán kívül választaná uralkodóját.*

Javultak a tengeritermés kilátásai. Tizenegy millió métermázsával több lesz, mint tavaly.

A földművelésügyi minisztérium augusztus hó 27-iki termés-jelentése szerint a *buza* átlagos termése előreláthatóan holdan-ként 5.82 mm, a mult évben 7 mm és az egész várható termés 15.9 millió mm, a mult évben 19.7 millió mm. Az előző becslé-sek óta a kilátások másfélszázézer métermázsával javultak. A *rozsa* átlagos termése 7.36 mm, a várható termés 8.1 millió, tavaly 5.5 millió volt. A legutóbbi becslés óta 300.000 méter-mázsával javult. Az *árpa* átlagos termése 8.87 mm. Az egész várható termés 7.3 millió mm., holott a mult évben 4.8 millió mm termett. Az utolsó három hét alatt a kilátások 850.000 mm-val javultak. A *zabtermés* átlaga 7.18 mm. Hozama előre-láthatólag 2.9 millió mm; tavaly 1.9 millió mm volt az egész termés. A *tengeri* még mindig igen szépen fejlődik. A szem-képződés jól halad, ha a beéréshez meglesz a tartós meleg idő, *kitűnő termésre számíthatunk.* Az országos termésátlag 12.94 mm és a várható termés 26.2 millió, a tavalyi 15.2 millió mm helyett. A legutóbbi termésbecslés óta *hetenként egymillió méter-mázsával növekedett a várható termés.* A *burgonya* is jól fejlődik általában, egyes vármegyékben azonban burgonyabetegségek pusztítanak. Az átlagos hozomat 41.75 mm-ra becsülik, az összes termést 21.4 millió mm-ra, *ami három hét alatt 1.4 millió métermázsás apadást jelent.* A *cukorrépa* átlagos termése hold-danként 120.58 mm, az egész termés mindössze 9.5 millió mm ez elmarad a tavalyi termés mellett.

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a termé-szetes „*Ferenc József*“ keserűviz az emésztőszervek mű-ködését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvéle-mények hangsúlyozzák, hogy a *Ferenc József* viz külön-nösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabá-lyozó szer. A *Ferenc József* keserűviz gyógyszerárak-ban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A tulajdonközösség megszüntetésének ma is helye van, ha az egyik fél összeférhetetlen magatartást tanusít.

A Kuria legutóbb feltűnést keltő döntést hozott, ami elsősorban azokat érdekelheti, akik földbirtoknak, háznak, szóval ingatlanoknak a tulajdonosai. A Kuria mostani döntése megváltoztatja azt a bírói gyakorlatot, amely a világháború befejezése után alakult ki azokban a perekben, amelyekben a tulajdon, illetve a vagyontársaság megszüntetését kérték egyesek. Különösen örökösödési perekben indítottak eljárást a tulajdonközösség megszüntetése iránt, mert gyakran fordult elő, hogy egy-egy házat, vagy mezőgazdasági ingatlan többet örököltek és amikor a közös gazdálkodás eredményével nem voltak megelégedve, vagy a közös tulajdonosok között, a tulajdonostársak között nézeteltérés támadt, egyik vagy a másik pert indított a többi tulajdonostárs ellen és kérte a bíróságot, hogy szüntesse meg a közös tulajdont, engedje meg az ingatlanok egymásközt, vagy pedig nyilvánosan való elárverezését, és a vételárnak a tulajdonjog arányában való felosztását.

Ezek a perek a háború befejezése óta teljesen megszüntek, mert az alsó bíróságok a Kuria döntése alapján arra a jogi álláspontra helyezkedtek, hogy a háború után beállott válságos idők nem alkalmasak a tulajdonjogközösség megszüntetésére, mert a forgalmi értékek eltolódása és változékonysága valamelyik fél jelentékeny károsodásával járhat. Hosszu éveken keresztül aztán egyáltalán nem indult el ilyen per. Csak amikor a pengőt bevezették, látták elérkezettnek az időt az emberek arra, hogy a pénz értékének állandóságára való hivatkozással a rájuk nézve terhes tulajdonközösséget per utján megszüntessék.

A Kuria azonban továbbra is azt a gyakorlatot követte, hogy az idő még nem alkalmas arra, hogy az ingatlanokat árverés útján értékesítsék. A bírói döntésben hivatkoztak a mai magas kamatlábakra, továbbá arra, hogy pénzüke idején alaposan lehet tartani attól, hogy az

árverésen megfelelő vételárat nem lehet elérni, meg aztán egyes helyeken az ingatlanok csekély bérjévedelme sem teszi megokolttá a közösség megszüntetését.

Ez a gyakorlat a legutóbbi időkig fennállott és a Kuria még akkor sem tért el az elvtől, amikor a felek egyike azt vitatta, hogy az ingatlanra épült ház tartozásra szorul, ezzel értéke csökkent és kellő gondozás hiányában mindkét fél vagyonrésze egyre kevesebbet ér.

A Kuria egy konkrét ügy kapcsán most érdekes döntést hozott, aminek azért van nagy jelentősége, mert ez az első eset hosszú idő óta, hogy a tulajdonközösség fenntartását nem látja minden körülmények között megokoltnak. Ebben a perben az egyik fél azon az alapon kérte a tulajdonközösség felbontását, hogy tulajdonostársa türhetetlen magatartást tanusít, őt és családját meg is verte, ami miatt társát a büntetőbíróságok el is ítélték. Az alsó bíróságok minden bizonyítás mellőzésevel, az előadott tényállás ellenére is elutasították a tulajdonközösség megszüntetésére irányuló keresetet, hivatkozva a Kuria régi döntésére. Most a Kuria ezt a határozatot megváltoztatta és utasította az alsó bíróságokat, hogy a bizonyítást folytassák le. Az ítélet indoklása szerint a mai viszonyok között is helye van a közösség árverés útján való megszüntetésének abban az esetben, ha az egyik tulajdonostárs türhetetlen, összeférhetetlen magatartást tanusít.

A Kuria elrendelte, hogy vizsgálják ki az ügyet, állapítsák meg, igaz-e az, hogy az alperesként szereplő tulajdonostárs veszekedő természetű, megfelel-e a valóságnak az, hogy a felperest és családtagjait bántalmazta és egyúttal azt az utasítást is adta az alsó bíróságoknak, hogyha ezek az állítások a valóságnak megfelelnek és igaznak bizonyul az, hogy az alperest könnyű testisértés miatt a büntetőbíróságok is elítélték, akkor ez esetben rendeljék el a tulajdonközösség megszüntetését és az árverés megtartását.

A református papság hódolata a Kormányzó Ur előtt.

Az Országos Református Lelkészegyesület öt napon át tartó karcagi kongresszusának nevezetes záróeseménye játszódtott le augusztus hó 23-án, amikor a tanácskozásukat befejező lelkipásztorok Kunhegyesen át Kenderesre utaztak, hogy a Kormányzó Ur előtt hódoljanak. Különvonat vitte a lelkeszereget Kunhegyesre, majd onnan a lelkeszek hozzátartozói és a világi vendégek Horthy Miklós Kormányzó Ur otthonába, Kenderesre utaztak. A pályaudvaron Kiss László főjegyző, a pompásan felújított festői hatású templom előtt ifj. Csánki Benjamin református lelkesz üdvözölte a vendégeket. A templomból felsorakozva, palástosan, impozáns menetben vonultak a lelkeszek a kormányzói kastély kertjébe. Itt déli egy óraker jelent meg a Kormányzó, Koós Mihály alezredes, első szárnysegéd kíséretében. A Kormányzóhoz a lelkeszi kar nevében Baltazár Dezső dr. püspök intézett üdvözlő szöveget.

— Évszázados szenvedések tengerkönyve sűrösödött, tisztult, finomodott drágagyönggyé ennek a seregnek a lelkében — mondta a püspök — amely sereg a magyar hazáért éppen úgy el van szánva dolgozni, küzdeni, szenvedni és meg is halni, mint napként ragyogó nevű ősei. Ha nem így lenne, nem is lennének méltók a „magyar vallás” papjainak szegénység és vitézség együttességében álló méltóságára és nem is lennének méltók megállni a legnagyobb élő magyar színe előtt, aki hazánkat jellemelvé a halál árnyékának völgyéből, élete teljes odaadásával a magyarok Mózesének fejedelmiségében lépett be a magyar történelem legnagyobb magyar nagyságának templomába.

A Kormányzó Ur válaszában többek közt a következőket mondta:

— Nagyon szépen köszönöm püspökömnek magas szárnyalású, meleg szavait és köszönöm mindnyájuknak, hogy itt fölkerestek. Ezt az alkalmat arra akarom fölhasználni, hogy keresetlen szavakban figyelmeztessem Önöket, akiknek a kezébe adatott népünk legnagyobb értéke: lelke, hogy vigyázzanak erre a lélekre.

Ezután a Kormányzó Ur elbeszélgetett időszerű egyházi és társadalmi kérdésekről a lelkeszek vezetőivel. Azután megszólításával tüntette ki Baltazár püspökön kívül Farkas István püspököt, Csikész Sándor professzort, az ORLE főtitkárát, Maklár Károly kormányfőtanácsost, tiszántúli lelkeszi főjegyzőt, Török Imre hevesnagykunsági esperest és Berey József lelkeszi, a református papi kar jelenlévő nesztorát. A mintegy félóra hosszat tartott fogadás végeztével a kálvinista prédikátorok ajkán felhangzott a Himnusz.

A gazdák ragaszkodnak kétszáz ezer hektoliter bor szeszé való feldolgozásához.

Mint ismeretes, a szőlősgazdák és a szeszgyárok hosszas és heves küzdelem után annakidején megállapodtak abban, hogy 19.000 hektoliter szeszt főznek ki az alacsonyabb szesztartalmu borból, megszabott és a szőlőbirtokosokra nézve valóban hátrányos áron. Augusztus 31-én lejárt a megállapodás és ezért meg kellett indítani a tárgyalásokat arra vonatkozóan, hogy mi történjék a határidő után. Az elmúlt héten sorozatos megbeszélések folytak ebben a kérdésben. A szeszgyárok nagy meglepetésre azt az ajánlatot tették, hogy a szőlősgazdáknak 500.000 pengőt fizetnek, ha azok elállanak a megállapodás megújításá-

Piccard tanár ballonja az induláskor.

A gondolából kinéz az egyik utas; a gondola fölött látható az ejtőernyő.

tól. A szőlősgazdák viszont a pálinkafőzésnél olyan adóvisszatérítést ajánlottak fel a szeszgyáraknak, ami egy év alatt 1.6 millió pengőt tenne ki, ha azok elfogadják, hogy a *lepárlásra megvett bor árát 1.9 filléres alapon számolják el.* A szőlősgazdák ugyanis nem mondhatnak le arról, hogy az *idén is legalább 19.000 hektoliter szeszt pároljanak le borból, ami körülbelül 200.000 hektoliter bor felhasználását jelenti.* A tárgyalások legmeglepőbb fordulata azonban az volt, amikor *Fellner Pál* előterjesztette a szeszérdelékenységnek azt a javaslatát, hogy a *kormány ne szállítsa le felére a borfogyasztási adót, amint azt már megígérte és lekötötte, hanem az ebből befolyó 13 millió pengőt fordítsa teljes összegében a szőlősgazdák kártalanítására, még pedig olyan módon, hogy fizessen 1000 pengőt minden olyan hold szőlőért, amelyet tulajdonosa kiirt.*

Ezt a javaslatot a gazdák érthető elképéssel fogadták. A szeszgyárosoknak ez az ötlete nemcsak jogos magánérdeket sért, hanem nemzetgazdasági szempontból is meglévő értékek elpusztítását javasolja.

Egyébként *Barcza Ernő* földmivvelésügyi államtitkár közvetítő javaslatot tett és *maligánfokokonként 1.5 filléres beváltási árat javasolt, amiből azonban 0.2 fillér visszafizetnének a gyárosoknak.*

A kérdés végleges eldöntését *Purgly Emil* földmivvelésügyi miniszter magának tartotta fenn.

A fűszerkereskedők a tejkartel ellen.

A *Fűszerkereskedők Orsz. Egyesülete* a tejkartel diktatúrája, valamint a tejrendelet ügyében legutóbb Budapesten nagygyűlést tartott. A nagygyűlésen *Belopotoczky Kálmán* elnökölt, aki megnyitóbeszédében hangoztatta, hogy bár a fűszerkereskedőknek van a legtöbb munkájuk a tejjel, a *vállalatok mégis minimális hasznot, literenként 3.2 fillért juttatnak nekik.* A 34 filléres tejár túl magas, a közönség szegényebb rétege nem tudja megfizetni. A tejkartel az oka annak, hogy a *tejjel való batyuzás elterjedt, a város külső részében tejbörzék alakultak, melyekkel szemben a hatóságok is tehetetlenek.* A tejjavallatok rengeteg új fiókot nyitottak s a drága adminisztráció miatt drágán árusítják a tejet, *holott egyes vidéki városokban a tej literje 16—20 fillér.*

A határozati javaslatban a gyűlés azt kívánja, hogy a *fűszerkereskedők korlátozás nélkül választhassák meg azt a termelőt, vagy vállalatot, ahonnan tejet kívánnak venni, kívánják a tejár leszállítását, a palacktej és kanna-*

tej közötti magas árkülönbség leszállítását, a tejjavallatok fiókjainak megszüntetését és a tejjel való hálalás megakadályozását. Több felszólalás után az elnök bejelentette, hogy a közgyűlés határozatát rövidesen átadják a *földmivvelésügyi és a kereskedelemügyi miniszternek.*

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Ismét összehívták a Házát.

Augusztus hó 25-én, esütörtökön *Szakács Andor, Dimnyés Lajos, Kertész Miklós, Malasits Géza, Kun Béla és Fábian Béla* képviselők megjelentek *Almásy Lászlónál*, a képviselőház elnökénél és átnyújtották neki az 51 képviselő által aláírt, a *képviselőház összehívását kérő nyilatkozatot.* Almásy László a képviselőházat, a házszabályoknak megfelelően, *szeptember 2-ának délelőtt 10 órájára hívta össze.*

Kenéz miniszter a kisiparosokért.

Az *ipartestületek országos szövetségének* küldöttsége augusztus hó 25-én nyújtotta át *Kenéz Béla* kereskedelemügyi miniszternek a *közveti iparoskongresszus* határozatait tartalmazó memorandumot.

A miniszter a memorandumot azzal az ígérettel vette át, hogy *azok sürgős és jóindulatu elintézésben fognak részesülni.* Utalt arra, hogy egyévi működése alatt megalkotta az *ipartársulati reformot.* Az ipartestületi székhatást terhelő költségeket *állami támogatással konvertálta.* Megszünteti és részben már meg is szüntette a *közüzemeket.* Az *OTI-hátralék nem akadály többé a közszállításokban való részvételeknél.* A közszállításokban általában az *eddiginél nagyobb teret* igyekezett juttatni a kisiparosoknak. Az iparoktatási intézményeket az eddiginél fokozottabb mértékben állította a kisiparosság szolgálatába. Kiterjesztette és még tovább is ki fogja terjesztetni a *forgalmi adó fázisrendszerét.* Az adó- és társadalombiztosítói intézeti hátralékok fizetése tekintetében *lényeges könnyítéseket tett és fog tenni.* Szabályozta az iparosok érdekében a *tanonc-tartást,* szaporította a *kéményseprőkerületeket.* Készen állanak a *kiállítási ügyek, a vásárlójog, a háló- és vándoripart, a a kisipar érdekeit megfelelően szabályozó törvényjavaslatok,* valamint az a *törvényjavaslat is, amely az iparosoknak a kereskedelmi és iparkamarákban erőteljesebb képviselőt biztosítja.* Dolgozik a *kartellkérdés és az áralakulás* megfelelő szabályozásán, a *vasúti reformok, az energiazárlatosság, és utépítési kérdésekben, a munkanélküliség elleni küzdelemben és a gazdasági élet számos más terén is.* Szívesen tesz meg, nemcsak kötelessége — de az iparosokhoz közelálló szívének sugallata — szerint is mindent a kisiparosok érdekében, de szükség van a mai helyzetben arra is, hogy a hazának minden polgára *szenvedélyektől mentesen, józanul mérlegelje a lehetőségeket,* mert egymás megértésével és összefogó munkával könnyebben jutunk ki a bajokból, mintha a szenvedélyek egymástól elválasztó hatalmát engedjük magunkon urrá tenni.

A mezőcsáti választás.

Vasárnap, augusztus 28-án zajlott le a *mezőcsáti választókerületben* a képviselőválasztás, *Purgly Emil* földmivvelésügyi miniszter és *Eckhardt Tibor* független kiszáda képviselő között. *Purgly Emil* 1986, *Eckhardt Tibor* 2082 szavazatot kapott. A *kerület képviselőjévé tehát 96 szótöbbséggel Eckhardt Tibort, Miskolc város képviselőjét választották meg.*

Az *Egységspárt* részéről a következőket mondták a választás eredményéről:

— A hatóságok a *legnagyobb törvénytisztellel* örködték a köznyugalom felett, mialatt az ellenzék a demagógiának olyan eszközeivel dolgozott, amiből előre lehetett látni, hogy a választók egy része el fog tántorodni a *kevésbé tetszős, kevésbé hangulateltő, de reális politikát hirdető miniszter-képviselőjelöltől.* Házról-házra, emberről-emberre jártak, *megfélemlítették a hiszékenyeket.* Sikernek siker, de nem erkölcsi siker, amit elértek Mezőcsátan. Az elenyésző többséget nem is lehetett volna másképpen kierőszakolni, mint a *személyes befolyás terrorjával.* Számátalan adatunk van, amelynek alapján valószínű, hogy a *mandátumot meg fogják támadni.* Annál is inkább, mert egyes falvakban a *forradalmi időkre emlékeztető izgatást folytattak.*

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Halálraítélték a spanyol monarchista puccs szervezőjét.
Sanjurjo tábornokot, a közelmúltban lezajlott spanyolországi királypárti összeesküvés vezérét, a madridi legfelsőbb törvényszék halálra ítélte. Vádolt-társait, Infante tábornokot tizenkétévi börtönrre, De la Herron tábornokot életfogytiglani börtönrre ítélte. Sanjurjo századost, a tábornok fiát, felmentették, de törölték a hadseregből. Sanjurjo tábornok halálos ítéletét később a köztársaság elnöke kegyelemből életfogytiglani fegyházra változtatta.

MEZŐGAZDASÁG

A szüret és a vele kapcsolatos tennivalók.

Irta: Niklai János.

Az értékesítés okozta nehézségek és a gazdasági bajok dacára, még mindig kellemesen cseng a fülünkbe ez a szó: szüret. A békebeli szüretnek kedvteljes hangulatát a jelenlegi nehéz viszonyok sok bajai sem tudták kiirtani szőlőtermelő népünk kedélyvilágából. Ma is még úgy, mint a régi jó világban, ünnepszamba megy népünknel a szüret, amely a maga hagyományos szokásaival a gazda legkedvesebb munkája. Ha jó a termés, vidám az egész család. Az egész rokonság részvételével megy végbe az aranygerezdek leszedése, behordása és feldolgozása, mindenkinek a saját szerényebb, egyszerűbb vagy jobb berendezésű, modernebb prsházába.

A háboru előtt bortermelésünk feleslegeinek értékesítése semmi gondot nem okozott, mert világhírű borainak (tokaji, badacsonyi, egri stb.) biztos piaca volt külföldön, ahol azok eljutottak az orosz cárok asztalára, angol, német, osztrák földre, sőt még Indiába is. Közönségesebb borainkat pedig mind felvette a hazai fogyasztás. Nem így áll a helyzet ma, amidőn boraink iránt a külföldi kereslet is megcsappant. Ennek magyarázata többek közt minőségi okokból is rejlik. A szőlőtermelő gazdának tehát minden igyekezetével azon kell lennie, hogy bortermését nemcsak mennyiségileg fokozza, hanem minőségileg is a legjobbat állítsa elő, mert csak úgy várhatja termésének jobb értékesítését.

Szüret előtt első dolog, hogy a termés leszedéséhez behordásához és feldolgozásához szükséges eszközöket hozzuk rendbe. A pincében a hordókat javítsuk, tisztítsuk ki. A hosszabb idő óta üresen álló hordókat nem elég csak kiöblíteni, hanem gőzölni kell, vagy ha gőzölő nincs, legalább ki kell forrázni, utána többszörösen tisztára öblíteni hideg vízzel is. A penészes hordókat sörtekefével kell alaposan kitisztítani. A prsházat és az abban használt edényeket gondosan meg kell tisztogatni; a vasszekeről a rozsdát eltávolítani és sav-álló zománcfestékkel befesteni.

A szüretelést akkor kezdjük meg, ha már a szőlő

teljesen megérett. A szőlő teljes érettségét megállapíthatjuk külső jelekből (a kocsányok és bogycsok nyele barna, a bogycsok a fürtről könnyen leválnak s áttetszők lesznek stb.), vagy úgy, hogy az átlagos minőségű termésből mustot szűrünk és megmérjük annak cukortartalmát. Ha a cukortartalom megfelel a rendes években szokásos cukorfoknak, úgy elérkezettnek látjuk a szüret idejét, ellenkező esetben természetesen várunk, de csak ha az időjárás is olyan, hogy a szőlő nem rothad. Különösen fontos, hogy a vörösbornak való kék szőlőt teljes érésben szedjük le. Sem az éretlen, sem pedig a túlérett kék szőlőből szép színű és jó vörösbort nem lesz, mert az előbbiben sok a sav és kevés a színanyag, az utóbbiban pedig már elpusztult. Ha a kék szőlő rothadni kezd, akkor nem várhatunk, mert az ilyenből sem lesz szép színű vörösbort. Arra kell törekedni, hogy lehetőleg száraz időben szüreteljünk. Közvetlen eső után ne, korán reggel szintén ne, hanem amikor már felszáradt.

Ha a szőlő vegyes ültetésű, egyenetlenül érett, vagy részben rothadt, csak úgy lesz abból egészséges, könnyen tisztuló és kezelhető jó bor, ha a termést gondos válogatásnak vetjük alá. A válogatást legcélszerűbb mindjárt a leszedéskor elvégezni. És pedig vagy úgy, hogy először leszedjük a rothadt, penészes, vagy másfajta szőlőt s az egészséges fürtöket pedig még rajta hagyjuk esetleg pár napig, hogy jól megérhessen.

Második módja a válogatásnak az, amikor egyszerre történik a szőlő leszedése, de külön a rothadt és idegen fajta fürtöket. Ez esetben vagy oldaledényes sajtárokkal dolgozunk, vagy két szedő együtt haladva, az egyiknek edényébe a rothadt, a másikéba az egészséges szőlőt gyűjtik. A válogatásnak ez a módja sokkal jobb, mint amikor a termést behordva, a prsházában az ugynevezett válogatóasztalon válogatják szét. E módnak hátránya, hogy a szőlő behordás, kiöntözés közben zuzódik s a rothadt szőlő leve az egészségesével keveredik, ami a bor minőségére káros. A válogatásnak az a nagy előnye, hogy az ilyen módon szüretelt egészséges szőlőből származó bort rövid idő alatt kevés fáradsággal tehetjük pinceképesé. Míg a külön válogatott rothadt szőlőből kapott mustot, megfelelően kezelve, hosszabb idő után és több fáradsággal ugyan (lenyálcázva), de szintén kifogástalanná is tehetjük. A válogatás mellett tehát a borunknak csak egyrésze van több gond és fáradság. A válogatás vörösbornak való kék szőlőnél kétszeresen fontos. A bor minősége szempontjából elengedhetetlenül szükséges még az is, hogy a leszüretelt szőlő minél gyorsabban behordva és feldolgozva legyen. A leszüretelt szőlőt még aznap fel kell dolgozni.

Utólag megemlítem még, hogy a szedőedényeket hosszabb munkaszünet alatt, napközben is, szükséges kiöblíteni, mert a bennök maradt szőlő leve, kivált meleg időben, erjedni fog s vele terjesztenék az ecetgombákat. Evégett nem szabad kenyerezni sem szedés közben, mert a szőlő közé került kenyérmorzsák a legbiztosabb előidézői az ecetesedésnek.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Dasárnep” részére

! NE PRÓBÁLKÖZZON !

42 év óta bebizonyosodott, hogy minden létező

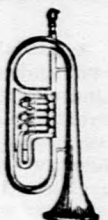
hangszert, gramofont, harmonikát

legjobban, legolcsóbban, legnagyobb választékban

Reményi Mihály

nagy magyar hangszertelepén, Budapest VI/29, Király-utca 58-61. vásárolhat.

Kérjen árjegyzéket arról a hangszerről, amit kíván. Díjmentesen küldöm.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Mezőgazdasági kiállítás Pécsen.

A Pécs-Baranyai Kertészeti Egyesület, a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesülettel és a Baranyai Méhészkörevel együttesen szeptember 4-től 11-éig a Pécsi Jótékony Nőegylet helyiségeiben nagyszabású gyümölcs-, szőlő-, bor- és mézkiállítást rendez. A kiállításon résztvevő díjazott kiállítók termelvényeik legjavát átviszik a Szegeden szeptember 7-én megnyíló „tanya-kiállítás”-ra. A pécsi kiállítás anyagából a rendezőség a kiállítás bezárta után október 16-áig az Erzsébet-sétányon a filléres gyorsvonatok utasai számára állandó gyümölcs- és borvásárt rendez kóstolóval. Jelentkezés augusztus 31-ig Pécs szabad királyi város idegenforgalmi irodájában.

Tanyakiállítás Szegeden

A Szegedi Alföldkutató Bizottság a Szegedi Gazdasági Egyesülettel karöltve szeptember 7—11-ig rendezi Szegeden az első tanyakiállítást, amelyre már eddig több mint 500 gazdálkodó jelentkezett. Bemutatásra kerülnek: a tanyai termelvények, a parlagi baromfiállományok, a mintatanyák intézménye, a tanyavilág kulturális és gazdasági helyzete stb., tehát mindazok a problémák, amelyek most különösen foglalkoztatják a tanyavilág iránt érdeklődő vezetőköröket és az ország egész lakosságát. A tanyakiállításra és az ugyanabban az időben rendezendő kertészeti kiállításra filléres vonatok indulnak az ország minden részéből. A kiállítás címe: *Tanyakiállítást Előkészítő Bizottság, Szeged, Fiuiparostanonciskola, Eötvös-utca.*

Véget ért a gazdakamarai igazgatók balatonfüredi hete.

A mezőgazdasági kamarai igazgatók balatonfüredi tanácskozásai augusztus 25-én véget értek. A kamarák a *bérlőszövetkezeti mozgalom* kiszélesítése és az *örökbérletek* kérdésének gyakorlati megvalósítása terén több javaslattal foglalkoztak. A terményértékesítés nehézségeinek kérdésével kapcsolatban az ellátatlanok szükségletének biztosítására a természetben való adófizetés bizonyos módozatait is tárgyalták. A bajbajutott gazdaságok átmentésére a decentralizált *mezőgazdasági hitelvidéki szervezet* kiépítése mellett foglaltak állást. Az értékesítéssel kapcsolatos különböző javaslatokból kiemeljük a tejértékesítő szövetkezetek kerületi szövetségbe való tömörítésének, a hazai *agrárszövetkezeti intézményekkel* való legszorosabb kamarai kapcsolatok kiépítésének és a borértékesítés és export lehetőségének jelentős előmozdítását szolgáló konkrét kamarai javaslatokat. Új tervezetet dolgoztak ki a *gazdatitkári intézmény* munkaképessé tétele érdekében, valamint a kamarák és a gazdasági egyesületek közötti céltudatos együttműködés biztosítása érdekében. A vetőmag-import csökkentésére, valamint az okserű többtermelés céljából a sajnálatosan visszafejlődött *mütrágyafogyasztás* emelése érdekében szintén kész javaslatokat tett magáévá az ankét. A hóguta és a rozsdakárok következtében jelentősen felemelkedett *ellátatlanok és munkanélküliek* kenyér-biztosításának megoldására alkalmas javaslatokat szintén egységes irányelvek szerint tárgyalták le. A gazdakamarák igazgatói által elfogadott javaslatokat a kerületi kamarák őszi közgyűlései fogják véglegesen letárgyalni.

Csak ott lesz az idén vetőmagakció, ahol a holdankénti átlagtermés két métermázsánál kisebb.

A gazdaközönség az ország minden részéből tömegesen fordul vetőmagért a földművelésügyi miniszterhez. Purgly Emil földművelésügyi miniszter leiratot intézett a vármegyei törvényhatóságokhoz, amelyben közli, hogy az idén csak azokban a vármegyeekben lesz vetőmagakció, ahol a buza katasztrális holdankénti átlagtermése nem haladja meg a két métermázsát. Figyelmezteti egyben az ország gazdaközönségét, hogy mindenki igyekezzék vetőmagszükségletét mielőbb biztosítani, mert vetőmagakció csakis a kedvezőtlen termésátlagu területeken lesz.

Gazdamoratórium Lengyelországban.

A lengyel kormány rendeletileg intézkedett a bajbajutott mezőgazdák megsegítéséről. A rendelet szerint az öt hektáryi kiterjedést meg nem haladó földbirtokos számára egyeztető-bizottságokat neveznek ki, melyek a *mezőgazdasági üzemek fizetési terminusait a következő aratásig kitolhatják, szabályozhatják a tartozások kamatszolgáltatását és megakadályozhatják a kényszervégrehajtásokat.*

A székesfehérvári háztartási vándortanfolyam vizsgálja. Nagyszámu közönség érdeklődése mellett folyt le augusztus hó 14-én a székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolában rendezett *háztartási tanfolyam* kiállítás-kapcsolatos záróvizsgálja. A földművelésügyi minisztérium képviselőjében megjelent *Kapitány Géza* vizsgálóelnök, aki meleg szavakban fejezte ki megelégedését a növendékek szorgalma és tudása felett. A vizsgán és kiállításon megjelent Fejér vármegye főispánja, Székesfehérvár polgármestere, a vármegye gazdasági főfelügyelője és a vármegyei gazdasági egyesület igazgatója, akik a lelkes és sikeres munkásságért elismerésüket fejezték ki *Kapitán Mária* és *Rühl Jolán* tanfolyamvezető tanárnőknek.

Lábass Juci, a hirneves primadonna hirtelen meghalt. Augusztus hó 24-én mély részvételt vette tudomásul a főváros közönsége a megdöbbentő hírt, hogy *Lábass Juci*, az önpellátó színművésznőt holtan találták lakásán. A művésznő hosszabb ideje szívgyöngeségben szenvedett, kezelte is magát. Az utóbbi időben állapota javult, nem panaszkodott fájdalomokról és élte rendes mindennapi életét, míg most álmában utóléte a halál. A művésznő az elmúlt esztendő legnagyobb operett-sikereinek részese volt. Gyönyörű megjelenése, szép hangja és finom játéka biztosították számára a közönség meleg rokonszenvét. A művésznő harmincegyesztendő volt, férje *Szedő Miklós* operanékes, a rádió közkedvelt tenoristája. *Lábass Juci* holttestét felboncolták, majd óriási részvételt temették el a Kerepesi-uti temető halottasházából.

Habsburg Károly osztrák főherceget bebörtönözték Spanyolországban. A spanyolországi Barcelona egyik utcájában az elmúlt héten egy királyi jelvényeket viselő autót vettek észre, amely körül csődület támadt. A rendőrség, amely a csoportosulás szétoszlátására megjelent, megállapította, hogy az autó *Habsburg Károly* osztrák főhercegé, Lipót főherceg fiáé, aki hosszabb idő óta Barcelonában tartózkodott. *Letartóztatták és bebörtönözték, mert azzal gyanúsítják, hogy résztvett a legutolsó monarchista összeesküvésben.* A tömeg a főherceg letartóztatásakor igen fenyegetően viselkedett és a főherceg gépkocsiját fel akarta gyújtani.

Tizenöt-estendei fegyházra ítélték az upesti revolveres banditát. Augusztus hó 25-én tárgyalta a pestvidéki királyi törvényszék statáriális bírósága *Havlik Ferenc* 19 éves asztalos-szegéd bűnperét. *Havlik* társaival együtt behatolt az upesti *Kossuth-gyógyszertárba* és az ellenállást tanúsító *Petres Antal* gyógyszerészszegédet hasba lölte. A statáriális bíróság csak *Havlik Ferencet* vonta felelősségre; társai rendes bíróság elé kerülnek. A rögtönítélő bíróság az asztalossegédet *tizenöt-estendei fegyházra* és büntetése kitéltése után az országból való örök kitiltásra ítélte, tekintettel arra, hogy cseh-szlovák állampolgár. A merénlyő azért szabadult meg a halálbüntetéstől, mert még nem töltötte be a huszadik életévét.

T. C.

Van szerencsém b. figyelmüket 36 év óta fennálló, közismert hirdető vállalatomra felhívni. Irodám keretéből a **sablonos működés ki van zárva**, mert **individuallyan**. — 3 évtized alatt egész Európában szerzett tapasztalatok és tanulások célzerű felhasználásával, — teljesítem üzletfeleim megbízásait. Az összes rendeléseket nemcsak szakszerűen és páratlan pontossággal, hanem odaadó lelkiismeretességgel és kiváló figyelemmel eszközölöm, **magamévá teszem hirdető feleim érdekeit** és azokkal karöltve munkálkodom; hogy a reklámozás minél jobban, biztosabban kifizesse magát.

Saját érdekében cselekszik tehát, ha újsághirdetésről vagy egyéb reklámról van szó, **költségvetésemet bekéri**, mert — meg abban az esetben is, ha nincs szándékában reklámozását általam intéztetni, — ajánlatom bizonyára **tájékoztatólag** fog szolgálni és intencióira is kedvező hatással lesz.

Telefon: József 421—55.

LEOPOLD GYULA
hirdető vállalat,
VII., Erzsébet-körút 39.

Élet — halál.

Én nem félek a haláltól...
Gyáva, aki remeg tőle;
Aki félős-fázósan néz
A sirra, a temetőre...

Élet... Halál — két ellenfél —
Különbőségük most már látom:
Amaz esküdt ellenségem,
Emez — pedig jó barátom...

Mig az élet kinez, gyötör...
Száz könnyüért ad egy mosolyt;
Jön a Kaszás... 8 szép csendesen
Minden földi pokolt kiolt...

Irta: MOLNÁR LAJOS (Gyöngyösoroszi).

Leleplezték Árpádházi Szent Erzsébet szobrát. Árpádházi Szent Erzsébet halálának hétszázéves fordulója alkalmából a főváros közönsége és a Szent Erzsébet egyházközség a Rózsák-terén, a Szegegyház-téri templom előtti parkban szobrot emelt a szegények védőasszonyának. A fehér márványszobor Damkó József művészi alkotása. A szobrot augusztus hó 21-én délelőtt szentelték fel és adták át a fővárosnak, melynek képviselőiben megjelent Ripka Ferenc főpolgármester, Liber Endre alpolgármester, Némethy Károly és Kovácsbázy Vilmos tanácsnokok. A megjelent előkelőségek a templom bejáratánál várták Serédi Jusztintán hercegprimást, aki szentmisét pontifikált, majd ünnepi beszédet mondott. Gellért István ny. főiskolai igazgató beszéde után Liber Endre alpolgármester átvette a szobrot.

Cigánykészítette csendőrfelszerelés.

A budapesti rendőrség bűnügyi muzeumát most szervezték át. Képünk a muzeum egyik érdekes látnivalóját ábrázolja, egy csendőrfelszerelést, melyet egy cigánylegény készített, hogy az esti órákban csendőrnek adhassa ki magát és így széthíamoskodjék.

A békéscsabai volt rendőrkapitány szerencsétlensége vadászat közben. Debrecenyi Lajos dr. volt békéscsabai rendőrkapitány az elmúlt héten vadászat közben véletlen szerencsétlenség következtében, sörétektől súlyosan megsebesült, mindkét szemén és mindkét kezén. A sörétek gyomorfalát is megsebesítették. Beszállították a gyulai közpórházba, ahol jobbszemét azonnal eltávolították, s így talán a balszemét sikerül megmenteni. Nyomozás indult annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért terhel-e valakit felelősség.

Különvonatot a szegedi kertészeti kiállításra. Szeptember hó 7-én nyílik meg Szegeden a kertészeti kiállítás, a Tanya- és Házilipari Kiállítás. A MÁV szeptember 7-én, szerdán Budapestről különvonatot indít Szegedre és ez a különvonat csütörtökön este hozza vissza a kirándulókat. Az oda- és visszautazás a kiállítások megtekintésével együtt 6 pengő 90 fillérbe kerül. Akik olcsó elszállásolás és ellátás biztosítását óhajtják, azok jelentkezzenek mielőbb az Országos Kertészszövetségnél, IX., Üllői-ut 1. szám alatt. A vidéki látogatók az alacsonyabb kocsiszáltyú kedvezményt vehetik igénybe a kertészszövetség által. A kertészeti kiállítás megnyitásán József kir. herceg is részt vesz.

Nagyarányu borfogyasztási adócsalás Nagykőrösön. Nagykőrösön furfangosan végrehajtott nagyarányu borfogyasztási adócsalásra jöttek rá. Keresztes Zsigmond szőlősgazda határbeli borpinceszében a fogyasztási adókezelőség tisztviselői találtak egy hordót, amely adóbevallás szerint bort tartalmazott, holott a valóságban víz volt benne. Meglepetve állapították meg, hogy Keresztes összesen 45 hektoliter vizet jelentett be borként. A gazda ugyanis eladta a 45 hektoliter bort, de sem az utána járó 882 pengő adót nem fizette meg, sem pedig a vásárt nem jelentette be. Szüret után ismét kieserlőte volna a vizet újjorral.

Egy öngyilkosjelölt végignézte a partról, hogy mások miként keresik a holttestét. Az elmúlt hét egyik éjjelén, 2 óra tájban a szegedi közúti Tisza-hídról egy fiatalember kabátját ledobva, a vízbe vetette magát. A kabátban talált munkakönyvből megállapították, hogy az öngyilkosjelölt Tóth István 19 éves közművessegéd. A motoros mentőcsónak órákig reflektorokkal kereste az öngyilkost, de hasztalanul. Néhány óra múlva egy rendőr a Bertalan-emlékszobor tövében esuromvízes fiatalemberre akadt, akit előállított. Kiderült, hogy a fiatalember azonos az öngyilkosjelölttel. Tóth elmondotta, hogy kezét összekötözve ugrott a Tiszába. A vízben azonban meggondolta magát, óriási erőfeszítéssel elszakította a kötelet, kiúszott a vízből és a partról, néhány méter távolságból nézte végig hogyan kutatnak holtteste után hiába.

Megszínió vonatok. A MÁV értesítése szerint a Budapest Nyugati pályaudvarról 8 óra 11 perckor induló 132. és oda 22 óra 45 perckor érkező 121. számú személyvonatok hétköznapokon Budapest Nyugati pályaudvar—Szob között, továbbá a Sopronból 4 óra 35 perckor induló 305. számú motorvonat Sopron—Szombathely között ez év szeptember elsejétől, valamint a Szentestől 17 óra 55 perckor induló 7428. és oda 21 óra 22 perckor érkező 7421. számú motorvonatok Szentest—Oroszlána között ez év szeptember 15-étől megszűnnek.

Csíkós vagyok...*)

Csikós vagyok künn a pusztán, nem panaszkodom,
A szélvész se érhet utól sárga csikómon,
Nem is volna nagyobb bajom... csak vasárnapon
Láthatom az én egyetlen drága galambom.

Ha Isten is úgy akarja: jövő farsangon
Nem versenyzek már a széllal sárga csikómon,
Itt lesz nálam hétköznap úgy, mint vasárnapon...
Hazahozom csikósnénak az én galambom.

Irta: KÁDÁR LAJOS.

*) Dallama zongorakisérettel a Kádár-nóták című nótáskönyvben. Megrendelhető a szerzőnél: Mendé (Pest m.) címen. Huszonöt magyar nóta ára: 2 pengő.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

24

IRTA: FÖLDES GÉZA

De hát a találgatások sorát, ha egyszer belekezdettek, megállítani nem lehet. Ez nő, dagad s valami mindennap tapad hozzá. A Ráki eltűnését még sokkal titokzatosabbá tette az a körülmény, hogy hiába telt az idő, Ráki magáról semmi életjelt nem adott és Csomád ur hallgatott.

Már olyan merész fantáziájú emberek is akadtak, akik ennek az eltűnésnek a hátterében holmi büntényt gyanítottak.

Apa és leánya között bizonyosan valami heves jelenet keletkezett s amilyen könnyen haragvó ember Csomád ur, ki tudja mi történhetett?

Az emberek találgatták, egymástól kérdezték s már olyan hangok is hallatszottak: hol van a királyi ügyész?

Csomád ur pedig hallgatott.

Egyszer aztán egészen új jelenség került felszínre. Balog Jancsi is otthagya a bandáját. Eltűnt ő is. Erről sem tud senki biztosat.

A Ráki eltűnése hiába esik későbbi időre, a mindent tudók hamar összefüggést találtak e két eltűnés között. Most már mindenki emlékezett, hogy milyen feltűnő és botránkoztató módon esett meg a hangversenyen az a bizonyos kézfogás a nagy nyilvánosság előtt.

Az egyik ur valahonnan azt a hirt hozta, hogy Jancsi visszatért a sátoros cigány atyafiai közé. És már azt is tudta mindenki, — s ezt akár eskü alatt is vallották volna — hogy Ráki ebbe a cigányba olyan örült módon beleszeretett, hogy még ide is követte Jancsit.

És itt megállott a közvélemény. Ehhez már többet tenni nem lehetett. Ezt el is hitte mindenki. Tovább kutatni egészen felesleges. Ez a tiszta igazság.

Csomád ur pedig hallgatott.

Igaz, hogy ő sem tudott semmit. Ráki, mint erre legilletékesebb, nem tartotta szükségesnek a közönséget informálni. Az igaz, hogy ezekről a pletykákról ő semmit sem tudott.

Aztán a közvélemény is belefáradt a további kutatásba és ebben megnyugodott.

De ehhez évek kellettek. S akit egykor úgy szerettek, úgy tiszteltek, most a köztudatban ott áll egy romlott és lezüllött lélek gyanánt. Ami jó és szép tapadt valamikor a nevéhez, mind elfeledték. Azt a babért és dicsőséget, amit itt mindenki szemeláttára szerzett, azok tépték le a homlokáról, akik oda tették.

Ő be kegyetlenek tudnak lenni az emberek!

És Felleglaky? E kegyetlen pletykák tüzeiben adta a meghurcoltat, a nagy ártatlant. Még ő megsztalta a Véletlent, amely megmentette az elébb-utóbb kipattanható botránnytól.

És Csomád ur még mindig hallgatott.

Hallgatott, de a lelkében mégis csak ott égett a vágyakozás, hogy ebből a nagy titokból megtudhasson valamit.

Hallotta, hogy a fővárosban némely embernek rendes foglalkozása a spiclikedés. Ennek ő jobb magyar nevet nem tudott adni. Ezek az emberek — ha jól megfizetik — holmi titokzatos dolgok kikutatására szívesen vállalkoznak. Ők magukat magándetektívnek nevezik.

Most már arra is emlékezett, hogy több rendben olvasott kényes természetű dolgokról is, melyeket ezek az urak kutattak ki. Ilyen volt a többek között az is, hogy valaki nem tudott elválni a feleségétől, mert semmiféle terhelő bizonyíték nem állott rendelkezésére. Rábizta ezt egy magándetektívre és ez a legrövidebb idő alatt annyi dolgot kutatatta ki az asszonynak, hogy a törvényszék a lehető legkönnyebben ítélhetett a javára a válópörben.

Miért ne tudná kikutatni egy ilyen detektív azt is, hogy Ráki hol van? Mit csinál? Miből él?

Az ilyeneknek a munkáját nem látja senki, teljesen titokban dolgoznak. Azt sem tudhatja meg senki, ha ő ezeknek a segítségéhez folyamodik.

Csomád László mindenkor a gyors cselekvés embere volt. Megkereste az ujságban egy ilyen detektívnek a címét s hogy a dolgát sikeresebben végzhesse, személyesen ment fel hozzá.

Ez a fáradtsága is kárbavesztett. Nem tudhatott meg semmit. Persze ő, meg a detektív Rákit a színésznők, orfeumi csillagok s a kétes életet élő nők között kereste és kerestette.

De hogy Ráki a tisztos Balog Jánosné neve alatt rejtőzködik, arra ők nem gondoltak, de nem is gondolhattak.

A sok hiábavaló kutatás után Csomád is elhitte, hogy így elrejtőzni csak a társadalom legelgágyatottabb berkeiben lehetséges. Ide az emberi kutatás eszközei le nem érhetnek.

Most már Csomád is hitte, hogy a leánya valahol emberi méltóságából kivetkőzve tengeti életét s az ő lelkében is koronként megjelent a kételkedés. Még az is megesett, hogy ő is mondogatta: Szél zugatlan nem indul.

És ezek után Csomád ur nemcsak hallgatott, de felejteni is megpróbált.

XIV.

Egy új honfoglalás kezdete.

Hány esztendő telt el a Ráki eltűnése óta, azt már csak az tudhatja, aki az efféléket az ujján számíttatja, hogy el ne felejtse. De úgy felületes számítással is ezt az időt tiz esztendőnél jóval többre tehetjük.

E hosszú idő alatt Csomád ur folyton bujta az ujságokat. Már csak ezekből remélt valami hirt hallani a leányáról. Elolvasta mindennap minden sorát. A legjelentéktelenebbnek látszó kis hirecske éppen

ugy nem került ki a figyelmét, mint a legnagyobb közlemény.

Amit keresett, ugyan nem találta meg, de napoként olvasott olyan dolgokról, melyek a hazáját híven szerető ember lelkében mélyebb-mélyebb nyomokat hagytak.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

testrész galy
(-i)

(Beküldte Domján Erzsébet Szamosbacsáról.)

2. Szórejtvény.

ebéidő I főzelék
(a=á)

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

3. Szórejtvény.

fájdalom I szalma hamis
(u=í)

(Beküldte Kardies Erő Gógánfáról.)

4. Szórejtvény.

ital az ujságok összessége

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Bárdibükről.)

5. Számrejtvény.

- 33 9 24 57 = Baromfi.
20 54 49 37 = Szövetség.
40 10 46 14 = Gondunk Ilyen.
44 25 42 3 48 51 = Én is az vagyok...
56 28 53 23 31 19 = „Talán” ellentéte.
6 2 47 38 16 55 36 52 = Ami ilyen, erő van benne.
15 39 4 13 43 1 7 = Röstellés.
50 22 32 11 21 17 = Haza.
30 12 35 18 26 = Ékezettel házi állat.
27 34 8 58 = Künn ellentéte.
5 41 29 45 = Porhanyó.
1-től 58-ig = A józan magyar ember hite.

(Beküldte Vörös Vince Kisbicsédről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 39-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 33-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Három esillag van az égen egy sorba.**
2. Szórejtvény: **Tón a lud átusz.** 3. Szórejtvény: **Cegléd.**
4. Szórejtvény: **Földönfutók.** 5. Szórejtvény: **Ugyan kérem.**

Megfejtették: Molnár Sándor, Kovács Bálint, Gelencsér Erzsé, Kiss István, Csizmadia Péter, Áldozó József, Benedek Sándor, Kovács József, Kara György, Hanuszik László, Máté-Tóth Gyula, Nyíri Zoltán, Nagy Sándor.

Jutalomkönyvet nyertek: **Gelencsér Erzsé (Dunaszekeső), Molnár Sándor (Tar) és Kara György (Sashalom).**

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szombaton, szeptember hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár. Gyula, Földeák.

Vasárnap, szeptember hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Csépe, Fülöpszállás, Gyula.

Hétfőn, szeptember hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Akasztó, Alsópáty (sertésvásár bizonytalan), Alberti, Balassagyarmat, Bonyhád, Bugyi, Dédes, Dunapentele, Győr, Hercegszántó, Jászapati, Kőszeg, Mór, Nagyfüged, Tiszatarján, Tompa, Vizvár. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Balatonlelle, Enying, Felsőireg, Kálmánka, Kismarja, Marcali, Tiskevár, Zalaapáti (sertésvásár bizonytalan). — **Állatvásár:** Eger. — **Lóvásár:** Sopron. — **Marha- és kirakodóvásár:** Szepetk.

Kedden, szeptember hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Balassagyarmat, Bánréve, Beled, Görgeteg, Simontornya, Szamoszeg, Szentgál, Szombathely, Szirák. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Felsőireg, Högyész, Kútas, Nagykanizsa.

Szerdán, szeptember hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Bük, Kaba, Kaposvár, Magyaricske, Nagyhortobágy, Nyírmada, Polgár, Simontornya, Tiszakarád, Újmalomsok. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Cegléd. — **Ló- és marhavásár:** Deveser. — **Állatvásár:** Jánosháza, Miskolc. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagylengyel.

Csütörtökön, szeptember hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Nagyszékely. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Orosháza.

Pénteken, szeptember hó 9-én. Ló-, marha- és kirakodóvásár: Felsőseged, Orosháza, Szöllősgyörök. — **Állat- és kirakodóvásár:** Gyulakeszi, Ud. Veszprém, Zalaegerszeg. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagyesákány, Vásárosmiske.

Szombaton, szeptember hó 10-én. Állat- és kirakodóvásár: Apátfalva, Cibakháza, Diósvizsló, Inke.

Vasárnap, szeptember hó 11-én. Állat- és kirakodóvásár: Fegyvernek, Kiskundorozsma, Nagykáta, Szabadszállás, Szöreg.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 29-én.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza, tiszai 77 kg-os 13.80—14.05, 78-as 13.95—14.20, 79-es 14.15—14.35, 80-as 14.20—14.50; felsőtiszai 77 kg-os 13.25—13.35, 78-as 13.40—13.50, 79-es 13.55—13.65, 80-as 13.65—13.75; jász-sági 17 kg-os 13.25—13.45, 78-as 13.40—13.60, 79-es 13.55—13.70, 80-as 13.65—13.85; fejmegyői és dunántúli 77 kg-os 13.00—13.15, 78-as 13.15—13.30, 79-es 13.30—13.40, 80-as 13.40—13.50; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 13.00—13.20, 78-as 13.15—13.35, 79-es 13.30—13.45, 80-as 13.40—13.60. — **Rozs** pestvidéki 6.95—7.10, egyéb 7.10—7.30; **árpa,** takarmány, elsőrendű 9.30—9.50, másodrendű 8.80—9.00; **sörárpa,** felv. 10.50—11.50, egyéb 10.30—11.00; **zab,** elsőrendű 10.00—10.50, másodrendű 9.75—9.90; **tengeri tiszai** 14.10—14.30; **körpe** 6.90—7.00; **8-as liszt** 11.50—12.00; **repce** 23.75—24.00; **lucerna** 70—90; **lőhere** 75—82; **szőszős búkkány** 20—21; **lenmag,** elsőrendű 23.50—24.00; **kék mák** 66—68; **borsó** Viktória 19—21, express 14—15, ősz 15—16; **száritott répaszélet** 12.75—13.00; **lenese,** kis szemű 20—22, nagyszemű 26—32 pengő méterezésként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza októberre 14.20—14.21. **Rozs** októberre 8.95—8.98. **Tengeri májusra** 8.32—8.33, augusztusra 8.75 pengő méterezésként.

A készárupiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. jelentése.) Lőheremag: A termés nemcsak hazánkban, hanem a többi termelő országokban is igen jónak mondható. A kínálat élénk,

de külföldi érdeklődés alig mutatkozik. **Lucernamag:** A terméskilátások javultak, a második kaszálásból mennyiségileg jobb eredmény mutatkozik, mint feltételezték. A harmadik kaszálásra az időjárás jelenleg kedvez. A kínálat élénknek mondható, de a külföldi elhelyezésnek lehetőségei még nem mutatkoznak. **Biborheremag:** Az idény befejeződött, készletek nincsenek, külföldi élénkbb érdeklődésnél emelkedő iránzatot követ. **Fehér heremagból** a termelők még jelentékeny készletekkel rendelkeznek, de csak svédheremes, nem megázott áru iránt mutatkozik esélyes vételkezdés. **Szöszös búkköny:** Alacsony árak dacára esélyes volt a forgalom. Gazdák őszi vetésre **biborheremagot, szöszös és pannonbúkkönyt, lucernát, fűmagvakat és fűmagkeveréket** még keresnek. **A budapesti áru- és értéktözege hatalmas jegyzései nyersáruért, 100 kilónként, budapesti paritásában:** repec 23.50—24, lucerna 70—90, lóhere 75—82, baltacim 76—28, fehérhere 155—170, szöszös búkköny 20—21, Viktoria borsó 19—24, őszi borsó 15—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—50, duplanullás finom tészta 40—44, nullás 39—44, kettes főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 9, borsóhéj 8, borsókorpa 7, buzakonoly 8.50, konkolydara 8.50, lenmagpogácsa 17, napraforgópogácsa 15.50, repecpogácsa 10, rozskonoly 8, rozskorpa 7.50, rozso 7.50, rozstakarmányliszt 12, szójabab-pogácsaliszt nagyban 23 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétszéna, másodrendű 4.50—5.50, harmadrendű csomagolásra 3.60—4.20, muharszéna 4—5, lucernaszéna 5—6.75, lucerna- és muharkeverék 4.50, alomszalma másodrendű 2.80—3 pengő métermázsánként. Zsupszalma egy kéve 25—30 fillér.

Borjuvásár. Élő borjú, belföldi szopos elsőrendű 0.63—0.68, kivételesen 0.70, másodrendű 0.54—0.62, harmadrendű 0.43—0.53 pengő kilogrammonként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.44—0.48, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 0.44—0.48, 1½ éves üszök 0.40—0.45, 1½ éves tinók 0.35—0.40, fiatal, f riss fejűstehén 0.60—0.70 pengő kg-ként élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kisfogas ürök, páronként 100 kg., vagy azon felül sulyban 40—45 fillér, prima hizott bárányok, páronként 75 és 80 kg közötti sulyban 40—45 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés után mázsálva, páronként 6 kg sulylevonással.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 150—400, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 130—300, vágólovak 28—130, alárendelt minőségű lovak 40—190 pengő, darabonként.

Cirolszakál takaré szalma átlagában 24—26, belésszalma átlagában 8—10 pengő métermázsánként.

Gyapju. Jóllehet az európai nagy gyapjuközpontokban csak kis forgalom volt az elmúlt héten, mindazonáltal a kötéseknél az illard, sőt emelkedő iránzatot lehetett észlelni. Mindenfelé feszült érdeklődéssel várják az augusztus 29-i ausztráliai idény nyitását. A hazai piacokon a megelőző héten körülbelül 30.000 kg középminőségű fésűsgyapju kelt el 90—95 filléres árakon ab állomás. Megemlítendőnek tartjuk, hogy eladatott 120 métermázsas hibás, homokos nyírsegi gyapju kilogrammonként 70—73 fillér egységáron.

Vágómarhávávásár. Középminőségű ökrök 40—47, középminőségű bika 41—46, legjobb minőségű tehén 46—50, középminőségű 38—42, gyöngye 30—34 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 98—110, közepes 118—122, nehéz 124—126, keresztezett 122 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Rostélyos, vastagbűszlín, felsál, fehérpecsenye stb. 120—220, fartó, lapocka, puha hátszín 120—220, csontos oldalas, tarja, szegye 100—160, szegye 80—120, gulyásnak való 60—120, nyelv 150—200. — **Borjúhús:** Felszelet comb 180—220, sütni való 100—200, pörköltnek való 60—120. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 140—180, gerine, lapocka 120—140, pörköltnek való 80—120. — **Sertéshús:** Friss karaj 180—260, comb, tarja, lapocka 170—190, oldalas 120—160, füstöltkaraj, lapocka, tarja, oldalas 150—320, olvasztani való szalonna 176—200, sózott kenyérszalonna 150—180, füstölt 180—220, háj 186—220, tepertő, zsíros 160—200, sertésszár 188—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok nyílt piacokon: Tyúk 180—340, csirke 80—260, ruca 150—250 fillér darabonként, ludmáj 400—800 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Teatojás 7—8, főző 6—7 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon. Harcsa 180—400, ponty 180—280, kárász 100—140 fillér kilogrammonként. Rák 10—80 fillér darabonként nagyság szerint.

Tej és tejtermékek. A nyílt pia. kon: Teljes tej 34, lefőlözött 8, aludttej 100, tejszín 120—200, tejföl 120—200 fillér literenként. Centrífugált teavaj tömbben 280—320, 10 dkg-os csomagolásban 320—380, főzővaj 280—300, szedett vidéki 280—300, tehéntúró 80—120, sovány tehéntúró 36—70, juhtúró 200—280, keverttúró 140—200, juhsajt 160—220, hazai ementáli sajt 280—400, hazai trappista 180—280 fillér kilogrammonként.

Szárazfölélek és száraztészták. A nyílt piacokon: Lencse 32—80, hántolt felehsórsó 46—80, aprószemű fehér bab 24—32, nagyszemű 44—100, szines 34—48, finom árpakása 70—100, durva 48—68 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa csomója 4—12, petrezselyem 2—10, zeller darabja 2—8, kalarábé kilogrammja 16—20, karfiol 80—140, makói vöröshagyma 12—16, közönséges 8—12, fokhagyma 40—

80, cékla 10—24, fejeskáposzta 4—12, savanyított káposzta 26—36, kelkáposzta 4—12, vöröskáposzta 14—30, fejes saláta darabja 4—10, fodros saláta 15—20, torma kilogrammja 60—180, nyári rózsburgonya 8—12, Ella 7—8, kifli 14—24, tömör csiperkegomba 140—200, szegfűgomba 160—200, mezei csiperke 100—160, éti vargánya 160—200, tinórugomba 140—300, feketeterék 6—20, savanyítani való ugorka 12—24, salátának való 6—10, kovászos 25—40, zöldpaprika kicsi 8—16, nagy 10—24, főző tök 4—8, gyalult 8—16, zöldbab hüvelyes 12—24, vajbáb 10—30, kifejtett 30—50, zöldborsó hüvelyes 40—80, kifejtett 120—200, paradicsom 6—14, konzerv literje 80—100, sóska 8—16, paraj tisztított 10—18 fillér kilogrammonként, zöld tengeriőz darabonként 2—6 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Közönséges alma 20—80, falkörte 80—140, közönséges 18—100, befőzni való 40—60, vörös szilva 12—36, magvavaló kék 32—56, nemes ringló 50—100, közönséges 18—30, befőzni való 26—40, őszibarack 20—160, befőzni való 50—100, csemegegye 30—100, faj sárgadinnye 10—20, közönséges 6—14, görög-dinnye 6—12, faj görög 10—20, szilvaiz 96—160, gyümölcsiz 140—360, dióbél 280—400, mogyoró héjazott 360—480, mandula héjazott 440—660 fillér kilogrammonként, citrom 10—14 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 320—360 féledecs gulyás 280—320, rózsapaprika 6—14, görög-erős 160—200, kereskedelmi 140—160, kék mák 120—140, pergetett méz 120—140, házi szappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr minden sulyban, magyar 0.45—0.50, tarka 0.55—0.60, borjubőr rövid lábbal 0.70—0.75 pengő kilogrammonként.

Szesz és szeszcsitalok. A szeszüzletben a forgalom e héten a múlt-heti keretek között mozgott és a szeszárak ugy a nagyban, mint a detailforgalomban változatlanul zártak. **Gyümölcsipálinka:** Gyümölcsipálinkafélekben is a forgalom e héten sok korlátok között mozgott, mert a vevők be akarják várni a borpárlattárgyalások eredményét és tartózkodnak egyelőre nagyobb gyümölcsipálinkavételektől. Törkölyt változatlanul 2.70—2.85 pengőért, távolabbi állomásokról még olcsóbban ajánlottak, seprőpálinkát 2.80, eperpálinkát 3, szilvóriumot, nyári árut 3.60—3.70, kék árut 4.20—4.30 pengőért ajánlott 10 000 literfontonként + 3 százalék forgalmiadó.

Papiac. Fenyőfában az üzlet bizonytalan, mert a csehszlovák fűrészár behozatalától az árak kisebb mérvű lemorzsolódását várják. **Tűzfában** csak a búkkfát keresik emelkedő árak mellett. Búkkhasább 280—290, dorong 240—260, cserhasáb, egyéves, nagyobb tételek lekötésénél 230—240, cserdorong 200—210, akáchasáb 265—270, gyertyánhasáb 255—260 pengő budapesti paritásban. **Keményfában** alig van üzlet, az árak rendkívül nyomottak.

Építőanyagárak. Portlandcement helyett gyár 5.60—6 P körül; darabos égetett mész helyt gyár 3.20—3.30 P; Puccolán 5.20 P; kisméretű téglá Budapestről vidék részére 32—33 P, vidéken 24—32 P, nagyméretű körülbelül 30 százalékkal drágább; budapesti hornyolt tető-cserép 52—54 P; nádszövet 10—12 P; stukkaturgipsz 6.40—7 P; azbesztpala 40x40 cm 28.50, 40x44 cm 32.50 P; kátránylemezek engedélymentes körülbelül 50 százaléka; Heraklit-lemez 1.5 cm-es 2, 2.5 cm-es 3.05, 5 cm-es 4.75 P; kéménykorona füstszívó fedlap 12 pengő métermázsánként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi augusztus hó 29-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többé kerül egy darab:** angol font 19.80 (20.20); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.29 (2.31); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** csehkorona 16.96 (17.06); francia frank 22.30 (22.50); szerb dinár 9.92 (10.04); oláh leu 3.46 (3.56); lengyel zloty 63.95 (64.45); olasz lira 29.90 (30.20) fillér.

Színarany kilogrammja 4965 pengő; Napoleon-arany darabja 30 pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Gyűjtsünk előfizetőket a VASÁRNAP számára!

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok motoros- és gözcséplőkészletek, szecskavágók, répvágók, daralók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhető be legutányosabban.